

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 11. september 2008
Sagsnr.: 39

- ./ Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering samlenotat for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 29.-30. september 2008.

Med venlig hilsen

Jesper Wulff Pedersen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

2.1. Kontoret for europapolitik og internationale relationer

11. september 2008

FVM 582

SAMLENOTAT

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 29.- 30. september 2008

1. Sundhedstjekket
 - Forslag til Rådets forordning om fælles regler for den fælles landbrugspolitik og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere
 - Forslag til Rådets forordning om ændringer af den fælles landbrugspolitik ved ændring af forordning (EF) nr. 320/2006, (EF) nr. 1234/2007, (EF) nr. 3/2008 og (EF) nr. [...] /2008
 - Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1698/2005 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)
 - Forslag til Rådets afgørelse om ændring af afgørelse 2006/144/EF om Fællesskabets strategiske retningslinjer for udvikling af landdistrikterne (programmeringsperioden 2007-2013)
 - *Politisk drøftelse*KOM (2008) 306

2. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) Nr. 1290/2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik og forordning (EF) Nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen) med henblik på indførelse af en skolefrugtordning
 - *Politisk drøftelse*KOM (2008) 442

3. Forslag til ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1290/2005 om finansieringen af den fælles landbrugspolitik og Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen), for så vidt angår fødevarfordeling til de dårligst stillede i Fællesskabet
 - *Politisk drøftelse*KOM-dokument foreligger ikke

Side 3

Side 19

Side 25

4. Forslag til Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 3/2008 om oplysningskampagner og salgsfremstød for landbrugsprodukter på det indre marked og i tredjelande
- *Vedtagelse*
KOM (2008) 431
Side 28

5. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) Nr. 423/2004 for så vidt angår genopretning af torskebestande og om ændring af forordning (EØF) nr. 2847/93
- *Politisk drøftelse*
KOM (2008) 162
Side 30

6. Fiskeriprotokollen mellem De Europæiske Fællesskaber og Den Islamiske Republik Mauretanien
- *Politisk drøftelse*
KOM-dokument foreligger ikke
Side 34

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

den 29.- 30. september 2008

1. Sundhedstjekket

- Forslag til Rådets forordning om fælles regler for den fælles landbrugspolitik's ordninger for direkte støtte til landbrugere og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere
- Forslag til Rådets forordning om ændringer af den fælles landbrugspolitik ved ændring af forordning (EF) nr. 320/2006, (EF) nr. 1234/2007, (EF) nr. 3/2008 og (EF) nr. [...] /2008
- Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1698/2005 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)
- Forslag til Rådets afgørelse om ændring af afgørelse 2006/144/EF om Fællesskabets strategiske retningslinjer for udvikling af landdistrikterne (programmeringsperioden 2007-2013)

KOM (2008) 306

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 26. juni 2008.

Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

I forbindelse med vedtagelsen af 2003 reformen af den fælles landbrugspolitik, blev det fastsat, at der i 2008 skal foretages en gennemgang af EU's landbrugspolitik, med henblik på gennemførelse af nødvendige ændringer og tilpasninger i perioden frem til 2013. Kommissionen fremsatte derfor den 20. november 2007 en meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om forberedelser til "sundhedstjekket" af reformen af den fælles landbrugspolitik.

Kommissionen foreslår i de juridiske forslag fremsat den 20. maj 2008 en række ændringer og tilpasninger af den fælles landbrugspolitik. De vigtigste punkter i forslaget er:

- *tilpasning og forenkling af enkeltbetalingsordningen, herunder yderligere afkoblinger af støtteordninger*
- *afvikling af udtagningsordningen (brak)*
- *yderligere modulation og overførsel af midler til anvendelse i landdistriktspolitikken*
- *en udvidet anvendelse af artikel 69 i forordning (EF) nr. 1782/2003*
- *trinvis udvidelse af mælkekvoten indtil kvotesystemet udløber i 2015*
- *afvikling af visse interventions- og støtteordninger samt væsentlige begrænsninger i anvendelsen af de tilbageblevne ordninger*
- *håndtering af nye udfordringer vedrørende klimaforandringer, vedvarende energi, vandforvaltning og biodiversitet*

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2008) 306 fremsat forslag til:

- Rådets forordning om fælles regler for den fælles landbrugspolitik ordninger for direkte støtte og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere
- Rådets forordning om ændringer af den fælles landbrugspolitik ved ændring af forordning (EF) nr. 320/2006, (EF) nr. 1234/2007, (EF) nr. 3/2008 og (EF) nr./2008.
- Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1698/2005 om støtte til udviklingen af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)
- Rådets afgørelse om ændring af afgørelse 2006/144/EF om Fællesskabets strategiske retningslinjer for landdistriktsudviklingen (programperiode 2007 til 2013)

Forslagene er oversendt til Rådet den 23. maj 2008.

Forslagene til forordninger er fastsat med hjemmel i TFE artikel 36, 37 og 299 stk. 2 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Forslaget til beslutning er fastsat med hjemmel i forordning (EF) nr. 1698/2005 om støtte til udviklingen af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) art. 9 og 10.

Forslagene forventes sat på dagsordenen for det kommende rådsmøde (landbrug og fiskeri) 29. – 30. september 2008 med henblik på drøftelse.

Nærhedsprincippet

Forslagene er led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

I forbindelse med at Rådet i september 2003 vedtog en reform af den fælles landbrugspolitik, blev der indsat revisionsklausuler, som indebærer, at der i 2008 skal foretages en gennemgang af EU's landbrugspolitik, for at konstatere om der er forhold, som fungerer uhensigtsmæssigt, og om der af den grund skal foretages yderligere ændringer og tilpasninger af landbrugspolitikken. Kommissionen fremsatte derfor den 20. november 2007 en meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om forberedelser til "sundhedstjekket" af reformen af den fælles landbrugspolitik.

Kommissionen finder, at Fællesskabet ud over de nødvendige tilpasninger bør videreføre udviklingen af den fælles landbrugspolitik. Der skal derfor gennemføres en række tiltag, som lægger op til den videre udvikling af den fælles landbrugspolitik frem til 2013.

De vigtigste elementer i Kommissionens forslag til ændringer og tilpasninger af den fælles landbrugspolitik er følgende:

Enkeltbetalingsordningen

- Etablering af mulighed for at alle medlemslande kan arbejde hen imod en ensartet støttesats for landbrugsarealerne indenfor hver region
- Forenkling af krydsoverensstemmelse
- Forenkling af enkeltbetalingsordningen ved yderligere afkobling af produktionsbundne direkte støtteudbetalinger
- Afvikling af kravet om udtagning (brak)

Finansielle ordninger

- Øget modulering samt progressiv modulering (capping) af direkte støtteudbetalinger
- Mere fleksibilitet for evt. tilbageholdelse af 10 pct. af den direkte støtte og flere muligheder for anvendelse af dele af den direkte støtte til andre formål (gl. artikel 69 i forordning (EF) nr. 1782/2003)
- Fastsættelse af nedre støttegrænser.

Markedsordninger

- Afskaffelse af visse interventionsordninger samt indskrænkninger i anvendelse af de resterende interventionsordninger
- Afskaffelse af en række mindre støtteordninger samt indskrænkninger af de andre ordninger
- Forberedelse af afviklingen af mælkekvotesystemet, herunder udvidelse af mælkekvoten.

Nye udfordringer

- Håndtering af klimaændringer, vedvarende energi, vandforvaltning og biodiversitet i landdistriktspolitikken.

Enkeltbetalingsordningen

Etablering af mulighed for at udbetale en ensartet støttesats for betalingsrettighederne indenfor hver region

Som led i 2003-reformen blev der fastsat flere muligheder for medlemslandene for at vælge en model til beregning af værdien af den enkelte landmands betalingsrettigheder: Den historiske model, den regionale model og hybridmodellen (en kombination af de 2 modeller).

I hybridmodellen, som blev anvendt i Danmark, blev hovedparten af den afkoblede støtte fordelt med en basisstøtte på grundlag af de arealer, som landmanden havde på ansøgningstidspunktet i 2005, og dele af den animalske afkoblede støtte blev fordelt på grundlag af referenceperioden fra 2000 til 2002.

Kommissionen foreslår, at alle medlemslande, uanset hvilken model de har anvendt, skal have mulighed for at udligne værdien mellem betalingsrettighederne. Det foreslås, at medlemsstaterne senest den 1. august 2009 kan beslutte at gennemføre helt eller delvis udligning fra 2010/2011. Hvis et land vælger at anvende denne ordning, skal udligningen ske over mindst 2 år med højst 50 % om året efter objektive og ikke diskriminerende kriterier.

Krydsoverensstemmelse og god landbrugs- og miljømæssig stand

Udbetaling af støtte er afhængig af overholdelse af udvalgte regler indenfor miljø, folkesundhed og dyre - og plantesundhed, dyrevelfærd samt god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM) (krydsoverensstemmelse). Kommissionen foreslår at fjerne krydsoverensstemmelse for visse bestemmelser i direktivet for beskyttelse af vilde fugle og i direktivet om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter. Kommissionen foreslår endvidere under GLM at indføre nye normer for bevarelse af landskabstræk (hegn, søer, grøfter, grupper af træer mv.), samt randzoner langs vandløb.

Endelig foreslår Kommissionen at indføre bagatelgrænser, en de-minimis regel på 100 Euro, en regel om støttemodtagers ansvar for overholdelse af krydsoverensstemmelse hele kalenderåret og en ny definition af begrebet ”bedrift” på landdistriktsområdet svarende til reglerne for krydsoverensstemmelse for direkte betalinger.

Afkobling af direkte støtteudbetalinger

Kommissionen foreslår afkobling af en række frivilligt og obligatorisk koblede støtteudbetalinger. Kommissionen foreslår endvidere, at de afkoblede støttebeløb udbetales til de berørte landmænd som tillæg til værdien af deres betalingsrettigheder og på baggrund af en referenceperiode, som skal nærmere fastlægges indenfor en periode fra 2005 til 2008.

Frivilligt koblede støtteordninger

Kvægpræmier

Kommissionen foreslår, at handyr- og slagtepræmier for kvæg afkobles, dog med en overgangsordning således at der udbetales 50 % af den eksisterende støtte for produktionsårene 2010 og 2011, hvorefter støtten bortfalder helt. Præmieordningerne for ammekøer og moderfår og geder kan videreføres.

Andre frivilligt koblede ordninger

Det foreslås at den resterende hektar-støtte, støtte til humle og markfrø samt kvalitetspræmien for durum hvede afkobles fra 2010.

Obligatorisk koblede støtteordninger

Proteinafgrøder, ris, olivenolie, nødder, forarbejdning af hørfibre, kartoffelstivelse og tørret foder

Kommissionen foreslår, at støtte til produktion af disse produkter afkobles fra 2010.

For ris foreslås en overgangsperiode, som indebærer, at der i perioden 2010 til 2012 udbetales 50 % af nuværende støtte.

For forarbejdning af hørfibre foreslås en overgangsordning, som indebærer, at støtten for 2011 og 2012 udbetales med 50 % af den aktuelle støtte, hvorefter støtten afkobles helt.

Kartoffelstivelse

Under denne ordning udbetales produktionspræmien til stivelsesfabrikkerne for fremstilling af kartoffelstivelse samt direkte støtte til de landmænd, der avler kartofler til stivelsesfremstilling.

Kommissionen foreslår en afkobling af produktionspræmien til fabrikkerne fra 2011. Kravet om anvendelse af minimumspris bortfalder med afkobling af produktionspræmien. Endvidere foreslås en afkobling af den direkte støtte til landmændene, dog med en overgangsordning, således at der i 2011 og 2012 fortsat udbetales 50 % af den nuværende direkte støtte, hvorefter støtten vil være fuldt afkoblet. Kvoten for produktion af kartoffelstivelse afskaffes efter overgangsperioden i 2013.

Tørret foder

Støtten til produktion af tørret foder udbetales til tørringsvirksomhederne. Kommissionen foreslår, at støtten til produktion af tørret foder afkobles fra 2011.

Afvikling af kravet om udtagning (brak)

Kommissionen foreslår afskaffelse af pligten til udtagning af landbrugsjord. Kommissionen foreslår samtidig, at medlemslandene gives passende instrumenter til at kunne sikre, at miljøfordelene kan opretholdes gennem landdistriktsprogrammet og gennem nye krydsoverensstemmelseskrav (der indføres under GLM nye normer for randzoner langs vandløb).

Den forenklede generelle arealbetalingsordning for de nye medlemslande (SAPS)

Efter de nugældende bestemmelser kan de nye medlemslande - EU 10 - anvende den forenklede arealbetalingsordning frem til 2010, og EU-2, Bulgarien og Rumænien frem til 2011. Kommissionen foreslår nu, at de nye medlemslande skal kunne anvende den forenklede arealbetalingsordning frem til 2013.

Finansielle ordninger

Øget mulighed for tilbageholdelse af dele af den direkte støtte til andre formål (gl. artikel 69)

Kommissionen foreslår, at medlemslandene fra 2010 fremover kan anvende op til 10 % af de nationale budgetlofter for direkte støtte til særlige programmer for landmænd (ny art. 68), herunder:

- a. særlige typer af landbrug, som er vigtige for beskyttelse af miljøet eller for forbedringer af kvaliteten og markedsføringen af landbrugsprodukter (videreførelse af den nuværende artikel 69 i forordning (EF) nr. 1782/2003),
- b. afhjælpning af særlige ulemper der påvirker landmænd i mejeri -, oksekøds -, fåre - og gedefektoren og rissektoren, i miljøfølsomme og økonomisk sårbare områder,
- c. på arealer, hvor der gennemføres restrukturering og/eller udviklingsprogrammer for at undgå opgivelse af arealer og/eller for at håndtere særlige ulemper for landmænd i disse områder,
- d. i form af tilskud til betaling af præmier for afgrødeforsikringer,
- e. bidrag til gensidige fonde, der yder finansiel kompensation til landmænd, som har lidt økonomiske tab i forbindelse med veterinære og plantesygdomme.

Kommissionen foreslår endvidere, at støtteordninger under a, b og e begrænses til 2,5 % af de nationale budgetlofter. Endelig foreslår Kommissionen, at de medlemslande, som ønsker at anvende ordningen skal meddele dette til Kommissionen senest den 1. august 2009.

Øget modulering og progressiv modulering af støttebeløb (capping)

Kommissionen foreslår en stigende modulering med 2 % om året fra 2009 til 2012 i alt 8 %. Sammenlagt med den eksisterende modulering på 5 % bliver den samlede modulering i 2012 13 %. De første 5.000 €, der udbetales til en landmand, er fortsat fritaget for modulation.

Kommissionen foreslår endvidere, at der i tillæg til modulering, indføres en progressiv modulering af de større støtteudbetalinger jf. følgende model:

- Betalinger fra 100.000 til 199.999 € reduceres med yderligere 3 %
- Betalinger fra 200.000 til 299.999 € reduceres med yderligere 6 %
- Betalinger over 300.000 € reduceres med yderligere 9 %

Tabel: Af tabellen fremgår de samlede moduleringsprocentdele, der skal anvendes (nuværende + supplerende inkl. progressiv modulering)

Tærskler (€)	2009	2010	2011	2012
1 til 5 000	0	0	0	0
5 000 til 99 999	5 % + 2 % (=7 %)	5 % + 4 % (=9 %)	5 % + 6 % (=11 %)	5 % + 8 % (=13 %)
100 000 til 199 999	5 % + 5 % (=10 %)	5 % + 7 % (=12 %)	5 % + 9 % (=14 %)	5 % + 11 % (=16 %)
200 000 til 299 999	5 % + 8 % (=13 %)	5 % + 10 % (=15 %)	5 % + 12 % (=17 %)	5 % + 14 % (=19 %)
300 000 og derover	5 % + 11 % (=16 %)	5 % + 13 % (=18 %)	5 % + 15 % (=20 %)	5 % + 17 % (=22 %)

Kommissionen foreslår endelig, at de beløb, der inddrages ved udvidet modulering og progressiv modulering, ubeskåret skal kunne anvendes i det medlemsland, hvor provenuet er opnået. De inddragne beløb foreslås overført fra søjle I til søjle II til håndtering af klimaforandringer, vedvarende energi, vandforvaltning og biodiversitet (nye udfordringer).

Nedre støttegrænser

I dag er der mulighed for at undlade at udbetale beløb under 100 €. Endvidere kan der ikke udbetales enkeltbetaling for arealer mindre end 0,3 hektar.

Kommissionen foreslår, at en medlemsstat skal vælge én af følgende minimumsgrænser og derefter ikke må udbetale enkeltbetaling til landmænd hvis den valgte forudsætning ikke er opfyldt:

- (a) det samlede direkte støttebeløb i et givet kalenderår overstiger ikke 250 € eller
- (b) det støtteberettigede areal, der kan udbetales støtte til overstiger ikke en hektar

Kommissionen foreslår endvidere, at medlemslandene på et objektivt og ikke diskriminerende grundlag kan beslutte ikke at yde direkte støtte til virksomheder, hvis primære formål ikke er at udøve en landbrugsaktivitet.

Markedsordninger

Ændringer af mulighederne for intervention af landbrugsprodukter

Kommissionen foreslår, at en række interventionsordninger afskaffes, og at visse af de resterende interventionsordninger først kan tages i anvendelse efter en analyse af den aktuelle markedssituation.

Kommissionen foreslår, at:

- interventionsordningen for korn bibeholdes, men med visse indskrænkninger
- interventionsordningen for ris og durum hvede afskaffes
- interventionsordningen for svinekød afskaffes
- støtte til privat oplagring af smør bibeholdes, men med visse indskrænkninger
- støtte til privat oplagring af særlige oste afskaffes

Interventionsordninger for korn

Kommissionen foreslår visse ændringer af interventionsordningen for korn, som medfører at ordningen fremover får karakter af et sikkerhedsnet til brug i egentlige krisesituationer. Det foreslås, at interventionsmængderne for byg, sorghum og majs sættes til nul. Der vil således fremover kun kunne interveneres blød hvede af brødhvedekvalitet.

Endvidere foreslås, at opkøb skal foregå ved licitation samt at Kommissionen under særlige omstændigheder skal kunne fastsætte priser, mængder og de lande og regioner i hvilket intervention kan ske. Ved at anvende licitation ved opkøb af korn til intervention fungerer interventionsprisen ikke mere som en minimumspris. Ved tilbud af større mængder korn til intervention, vil anvendelse af licitation naturligt kunne medføre opkøbspriser, som ligger under interventionsprisen.

Endelig foreslår Kommissionen, at interventionsordningerne for ris og durum hvede afskaffes.

Interventionsordningen for svinekød

Kommissionen foreslår, at interventionsordningen for svinekød afskaffes. Interventionsordningen for svinekød har ikke været anvendt i en meget lang årrække.

Støtte til privat oplagring

Kommissionen finder, at der pga. markeds- og sæsonudsving i produktionen af smør, er grund til at bibeholde støtten til privat oplagring af smør. Kommissionen foreslår imidlertid, at privat oplagring af smør ikke mere skal udløses automatisk, men fremover beslutes af Kommissionen efter en analyse af markedssituationen.

Kommissionen foreslår, at støtte til privat oplagring af særlige oste (hårde italienske oste) afvikles, idet markedssituationen gør støtte til særlige værdiprodukter som oste overflødig.

Ændringer af en række mindre støtteordninger mv.

Kommissionen foreslår, at enkelte støtteordninger afskaffes, og at der fremover skal gennemføres analyser af markedssituationen, før andre støtteordninger tages i anvendelse.

Mejeriprodukter

Støtteordningerne for anvendelse af skummetmælkspulver til foder og anvendelsen af skummetmælk til fremstilling af kasein bibeholdes, men anvendelsen af disse ordninger skal fremover beslutes af Kommissionen efter en analyse af markedssituationen.

Støtte til anvendelse af smør til is og bagværk har været nulstillet siden 2004. Kommissionen finder at denne ordning er overflødig, og foreslår, at den afskaffes.

Stivelse

Støtte til anvendelse af stivelse i industrien foreslås afskaffet. I takt med de stigende verdensmarkedspriser for korn er støtten til anvendelse af stivelse i industrien blevet reduceret og støtten har været nulstillet i mere end et år.

Energiafgrøder

På baggrund af den aktuelle markedssituation finder Kommissionen ikke mere, at der er grund til at give støtte til energiafgrøder. Det foreslås derfor, at støtten til energiafgrøder afskaffes fra 2010.

Særlige markedsforanstaltninger i tilfælde af husdyrsygdomme

I tilfælde af, at husdyrsygdomme begrænser handelen mellem medlemslandene og tredjelande, kan Kommissionen jf. artikel 44 i forordning (EF) nr. 1234/2007 iværksætte foranstaltninger for at støtte markedet. Kommissionen foreslår, at denne bestemmelse fjernes, og at der i stedet indføres en bestemmelse herom i den nye artikel 68 1 e ”gensidige dækkende fonde for erstatning ved husdyrsygdomme” i den nye horisontale forordning om enkeltbetalingsordningen. Det indebærer, at udgifterne til denne ordning fremover dækkes af en del af de inddragne støtteudbetalinger. Den eksisterende ordning (art. 44) kan iværksættes på ad hoc basis, mens ordninger under artikel 68 vil skulle fastlægges på forhånd, og senest i 2009.

Andre ordninger

Kommissionen foreslår, at medlemslandene skal kunne godkende producentorganisationer inden for alle sektorer.

Endelig foreslår Kommissionen, at en række forældede forordninger afvikles. Det drejer sig f.eks. om forordninger vedrørende finansiering af intervention, fødevarehjælp til Polen (1989) og særlige tildelinger af mælkekvote (SLOM).

Forberedelse af blød landing når mælkekvotesystemet udløber

For at forberede den endelige afvikling af mælkekvotesystemet i 2015 foreslår Kommissionen en udvidelse af mælkekvoterne med 1 % om året i 5 år i årene 2009/2010 til 2013/14, hvilket svarer til den skønnede stigning i det interne forbrug af mælkeprodukter i EU i denne periode.

Kommissionen vil i 2011 forelægge en rapport over markedssituationen på mælkeområdet.

Nye udfordringer i landdistriktspolitikken

For at imødegå de nye udfordringer for europæisk landbrug foreslår Kommissionen, at de yderligere modulerede midler (udover de første 5 pct.) målrettes indsatser over for klimaforandringer, vedvarende energi, vandforvaltning og biodiversitet. Kommissionen foreslår endvidere at der bliver mulighed for at benytte nye typer af indsatser på disse områder som f.eks. permanent braklægning og ekstensivering. Endelig skabes der mulighed for at forøge støttebeløbene til de nye ind-

satser. De nye indsatser skal være indarbejdet i medlemslandenes landdistriktsprogrammer senest den 1. januar 2010.

Konsekvenser

EU-budgettet

Overordnet anfører Kommissionen, at sundhedstjekket har en begrænset netto-budget effekt, med en lille besparelse på 14 mio. € i 2013.

Afkobling

Ved gennemførelse af Kommissionens forslag om afkobling af en række eksisterende koblede direkte støtteordninger vil der indenfor søjle I i 2013 være overført udgifter i størrelsesordenen 2 mia. € til den direkte støtte i enkeltbetalingsordningen. Denne omfordeling har ingen overordnede konsekvenser for Fællesskabets budget.

Modulation/progressiv modulering

Kommissionen foreslår en øget modulation/progressiv reduktion og overførsel af de inddragne midler fra søjle I - direkte støtteudbetalinger -, til søjle II – landdistriktspolitikken. Der er tale om inddragelse af en del af de allerede budgetterede udgifter i søjle I til anvendelse i søjle II, og overførslen har således ingen overordnede konsekvenser for Fællesskabets budget.

Forventet provenu med yderligere modulering inkl. progressiv reduktion i EU

	2010	2011	2012	2013
Modulering, mio. €	563	977	1.427	2.022

Ved anvendelse af de modulerede midler i medlemslandene kræves national medfinansiering, hvorved den totale budgetallokering til landbrugs- og landdistriktspolitik vil øges i forhold til status quo.

Forslaget om øget modulering med 2 % om året fra 2010 til 2013 (EU-finansår) til i alt 13 % samt progressiv modulering, medfører en stadig stigende overførsel igennem årene indtil 2013, hvor der i alt sker en omfordeling på ca. 2 mia. € fra søjle I til søjle II.

Besparelser ved ændringer af interventions - og støtteordninger

Kommissionens forslag om indskrænkningerne i mulighederne for at intervenere korn, afvikling af støtte til energiafgrøder og indskrænkninger af anvendelsen af en række mindre ordninger på mejeriområdet, medfører en samlet besparelse på ca. 428 mio. euro i perioden 2010 til 2013.

Besparelser på områderne intervention og visse støtteordninger

	2010	2011	2012	2013	I alt
Besparelser, mio. €	9	180	115	124	428
Reduceret formålsbestemte indtægter (mindsket superafgift)	-	-	- 55	- 110	-165
Netto budgetindvirkning	9	180	59	14	263

Danmark betaler ca. 2 pct. af EU's udgifter. 2 % af den anførte besparelse på 428 € i perioden 2010 til 2013 giver en samlet besparelse på ca. 8,5 mio. € eller knap 63 mio. kr.

Statsfinansielle konsekvenser

Det er vurderingen, at visse af de foreslåede ændringer af den fælles landbrugspolitik kan have væsentlige statsfinansielle konsekvenser.

Modulation/progressiv modulering

Øget obligatorisk modulation på 2 pct. årligt i regnskabsårene 2009-2012 vil medføre en stigning i modulerede midler som forventes at udgøre ca. 125 mio. kr. om året (16,8 mio. €) beregnet på grundlag af forventede udbetalinger af direkte støtte i 2009.

Den nuværende obligatoriske modulation på 5 % medfører, at der i 2009 tilbageholdes 312,9 mio. kr. Ved den fulde modulering på 13 % i 2013, forventes de direkte støtteudbetalinger at blive reduceret med i alt 10,6 % eller 813,6 mio. kr. Forskellen mellem anvendelse af den gældende moduleringssat på 5 % og den foreslåede på 13 % forventes således at udgøre ca. 500 mio. kr.

Kommissionens forslag om progressiv modulering forventes at medføre en reduktion af de direkte støtteudbetalinger på ca. 22,8 mio. kr. om året. Det forventes, at ca. 1.180 større landbrug i Danmark vil blive berørt af progressiv modulation.

Årlig forventet stigning i modulation/progressiv modulering* (ud over de eksisterende 5 %)

	2010	2011	2012	2013
Modulering, mio. kr.	125	250	375	500
Progressiv reduktion, mio. kr.	22,8	22,8	22,8	22,8
Samlet reduktion	147,8	272,8	397,8	522,8

*Beregnet på baggrund af forventede udbetalinger i 2009

National medfinansiering

De gældende regler for anvendelse af overførte midler til gennemførelse af programmer i landdistriktsudviklingen kræver 50 eller 45 pct. national medfinansiering. Ved overførsel af midlerne fra modulering/progressiv reduktion i årene 2010 til 2013 til landdistriktsprogrammet, og ved et krav om 50 % national medfinansiering, vil der under forudsætning af fuld hjemtagning opstå et voksende behov for national medfinansiering på 148 mio. kr. i 2010 stigende med 125 mio. kr. hvert år til 523,5 mio. kr. i 2013.

Administrative konsekvenser

Et meget foreløbigt skøn over visse dele af forslaget er givet i nedenstående. Det skal kraftigt understreges, at skønnet er hypotetisk, og at det sandsynligvis vil skulle ændres efter nærmere analyser og i lyset af eventuelle nye kompromistekster.

Kommissionens forslag om en udvidelse af GLM-reglerne, som omfatter indførelsen af nye normer for bevarelse af landskabstræk (hegn, vandhuller, søer, grøfter, træer i grupper m.v.), samt indførel-

sen af et nyt område omhandlende beskyttelse og forvaltning af vand, herunder etablering af bræmmer langs vandløb og søer, vil øge de administrative omkostninger¹ i FødevarerErhverv og Plantedirektoratet.

Hvis udvidelsen af GLM-reglerne begrænses til indførelsen af disse nye normer, er skønnet over de udvidede administrative omkostninger i FødevarerErhverv 800.000 kr., heraf er de 300.000 kr. etableringsomkostninger det første år. Omkostningerne for gennemførelsen af kontrollen i Plantedirektoratet er estimeret til 500.000 kr. om året.

Hvis overslaget over omkostningerne derimod tager udgangspunkt i, at Kommissionen vil kræve, at alle medlemslandene opstiller krav for alle normer, undtagen dem, som er åbenlyst uegnede for landet (i DK terrasser og oliventræer), vil de administrative omkostninger være højere. I dette tilfælde skønnes de samlede administrative omkostninger i FødevarerErhverv, at ville udgøre ca. 4,5 mio. kr., heraf er de 2,7 mio. kr. etableringsomkostninger det første år. Omkostningerne for gennemførelsen af kontrollen i Plantedirektoratet er estimeret til 1,8 mio. kr. om året.

Skøn over de øvrige administrative konsekvenser af Kommissionens forslag afventer en nærmere analyse.

Samfundsmæssige konsekvenser af forslaget for virksomheder og borgere

Kommissionens forslag medfører forenklinger for landmændene, idet en række støtteordninger afkobles, og beløbene udbetales fremover over enkeltbetalingsordningen. Samtidig afskaffes en række produktionsbegrænsende bestemmelser ved fjernelse af kravet om udtagning af jord og visse produktionskvoter.

Kommissionens forslag indebærer en fortsat markedsorientering af den fælles landbrugspolitik. Konsekvensen heraf er, at en række områder, hvor der tidligere er givet støtte til produktion mv., eller hvor der har været fastsat interventionsordninger med mindstepriser, fremover ikke vil have det samme niveau for produktionsstøtte og garanterede mindstepriser. Den stigende markedsorientering indebærer at produktionen af landbrugsprodukter i højere grad vil ske på markedsvilkår med de risici det indebærer, men samtidig med bedre muligheder at udnytte det eksisterende potentiale for produktion og afsætning, f.eks. via bortfald af krav om udtagning af jord samt forøgelse af mælkekvoter.

Fødevarerøkonomisk Institut har bl.a. vurderet, at den påtænkte reform af landbrugsstøtten vil få en negativ effekt på indtjeningen i dansk landbrug. Imidlertid er der store forskelle mellem landbrugene med hensyn til reformens økonomiske konsekvenser afhængig af bedriftens størrelse samt ikke mindst af driftsformen.

¹ De angivne omkostninger er baseret på helt hypotetiske forslag til nye krav, opstillet til brug for udarbejdelsen af en opgørelse af omkostningerne ved implementering af nye GLM-krav. Skønnet over omkostningerne går alene på implementeringen af nye krav på GLM-området. Skønnet over omkostningerne er behæftet med en betydelig usikkerhed, idet der på nuværende tidspunkt mangler en mere præcis fortolkning fra Kommissionen vedrørende indholdet af de i sundhedstjekket foreslåede krav.

For alle landbrug taget under ét, vurderer Fødevareøkonomisk Institut, at der kan blive en nedgang i resultatet efter finansielle poster, opgjort til 25.000 kr. pr. bedrift. Heraf kan størstedelen henføres til den forventede/forudsatte prissænkende virkning af mælkekvoteudvidelsen samt til forøgelsen af modulationen.

Afkoblingen af handyrpræmien kan medføre, at produktionen af ungtyre næppe vil kunne opretholdes i Danmark i nuværende omfang, med mindre der sker forbedringer i prisforholdene.

Ud over de landbrugsøkonomiske konsekvenser kan det forventes, at overførsel af yderligere ca. 500 mio. kr. fra den direkte støtte til anvendelse i landdistriktsprogrammet samt national medfinansiering vil resultere i øgede samfundsmæssige goder i form af bedre miljøbeskyttelse, sikring af naturværdier, sikring af vandkvalitet samt bedre beskyttelse af biodiversitet, mv.

Indførelse af en nedre grænse for enkeltbetalingsstøtte på 250 €, forventes at afskære ca. 6.700 mindre landmænd fra at modtage 6,6 mio. kr. i støtte. Anvendes kravet om ansøgning af støtte til mindst 1 ha, vil ca. 2.100 mindre landmænd blive afskåret fra at modtage 5,5 mio. kr.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Gennemførelse af Kommissionens forslag vil indebære, at en række bekendtgørelser kan ophæves, eller skal ændres.

Følgende bekendtgørelser kan ophæves:

- Bekendtgørelse nr. 1416 af 11. december 2007 om støtte til dyrkning af energiafgrøder
- Bekendtgørelse nr. 968 af 12. september 2006 om ydelse af støtte til tørret foder
- Bekendtgørelse nr. 240 af 7. april 2005 om ydelse af fremstillingspræmie til kartoffelstivelse og støtte til stivelseskartofler
- Bekendtgørelse nr. 1515 af 22. december 2004 om dyrkning af afgrøder på udtagne arealer til fremstilling af produkter, som ikke primært er bestemt til fødevarer eller foder
- Bekendtgørelse nr. 416 af 25. juni 1986 om ydelse af produktionsrestitution for stivelse

Følgende bekendtgørelser skal ændres:

- Bekendtgørelse nr. 203 af 26. marts 2008 om mælkekvoter
- Bekendtgørelse nr. 354 af 13. maj 2008 om krydsoverensstemmelse
- Bekendtgørelse nr. 1598 af 19. december 2007 om direkte støtte til landbrugere efter enkeltbetalingsordningen
- Bekendtgørelse nr. 1290 af 8. december 2006 om ydelse af præmier for husdyr og moderfår
- Bekendtgørelse nr. 1278 af 13. december 2004 om støtte til mælk og mejeriprodukter
- Bekendtgørelse nr. 374 af 11. juli 1974 om intervention af svinekød

Miljømæssige konsekvenser, konsekvenser for beskyttelsesniveauet

Det samlede udtagingspligtige brakareal var i 2007 ca. 148.000 ha. I 2008 faldt dette brakareal med ca. 83.000 ha. som følge af den midlertidige ophævelse af kravet om braklægning i 2007/08.

Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Århus Universitet, Danmarks Miljøundersøgelser og Fødevareøkonomisk Institut vurderer i fællesskab, at en permanent ophævelse af kravet om braklægning vil medføre, at de braklagte arealer i alt vil falde med 80-120.000 ha i forhold til 2007.

Forskningsinstitutionerne vurderer, at faldet i brakarealet på 80-120.000 ha alt andet lige på sigt vil medføre:

- Øget kvælstofudvaskning på 300-500 t/år (den samlede årlige udvaskning er på ca. 160.000 t.)
- Øget ammoniak emission på 1.300-1.900 t N/år (den samlede årlige emission er på 72.000 t)
- Øget emission af drivhusgas med 110-170.000 t CO₂/år (de samlede årlige emissioner fra dansk Landbrug er på ca. 10 mio. t CO₂-ekvivalenter).

Forskningsinstitutionerne vurderer, at forslaget endvidere vil have effekter i forhold til øget pesticidforbrug, øget tab af fosfor og effekter i forhold til natur og biodiversitet.

Regeringen vedtog i februar 2008 en brak-indsatsplan med kompenserende foranstaltninger, der neutraliserer effekterne af ophævelsen af kravet om braklægning på op til 50.000 ha.

Miljøkompensation for natur og miljø vil indgå i det igangværende arbejde med midtvejsevaluering af Vandmiljøplan III, den fremrykkede evaluering af pesticidplan 2004-09 samt implementeringen af EU's vandrammedirektiv (grøn vækst).

Forskningsinstitutionernes vurdering af forslagets øvrige elementer, er at den væsentligste effekt af sundhedstjekket vil være en stigning i mælkeproduktionen, men dog et fald i mælkeprisen og et lavere antal ungdyr. Omfanget af begge elementer i 2015 er noget usikkert, men det skønnes at mælkemængden øges med ca. 4-5% og at ungtyreproduktionen reduceres betydeligt. En øgning i mælkeproduktionen på 5% vil øge N-udvaskningen med ca. 170 t N/år på 10-15 års sigt. Ammoniakemissionen vil øges med ca. 740 t N/år, mens drivhusgasemissionen vil øges med ca. 98.000 t CO₂-ækv (1% af udledningen fra landbruget). Reduceres ungtyreproduktionen med 50%, vil det ophæve nævnte merbelastninger; men det kan ikke forudsiges, om faldet i ungtyreproduktionen bliver større eller mindre end de 50%.

For en række af de andre elementer (artikel 69 og justering af krydsoverensstemmelser) kan der være en miljøeffekt, men omfanget vil afhænge af, hvordan Danmark vælger at implementere disse justeringer af CAP'en. Det har derfor ikke været muligt at foretage en miljømæssig konsekvensvurdering af disse elementer.

Udtalelser

Europa-Parlamentet forventes at afgive udtalelse i forbindelse med samlingen den 17. – 18. november 2008. Forslaget forventes behandlet i Udvalget om Landbrug og Udvikling af Landdistrikter den 7. oktober 2008.

Høring

Landbrugsraadet, oplyste på møde i §2-udvalget den 10. september 2008, idet der henvistes til tidligere høringssvar, at Landbrugsraadet ønsker at understrege, at Landbrugsraadet finder, at det er væsentligt, at der i forbindelse med sundhedstjekket sker en ensartet afkobling, således at konkurrencesituationen ikke forvrides mellem medlemsstaterne. Dog har man forståelse for, at det i visse særligt udsatte regioner kan være nødvendigt at indføre afhjælpende foranstaltninger jf. artikel 68.

Angående anvendelsesområdet for artikel 68 fandt Landbrugsraadet, at disse foranstaltninger kan anvendes til miljøtiltag og ikke til støtte, der kan virke produktionsforvridende. Det er væsentligt, at der ikke genindføres yderligere koblede støtteordninger via artikel 68, og at loftet på 2,5 % i forslaget fastholdes. Mest mulig støtte skal være omfattet af grøn boks i WTO-regi.

Indførelse af yderligere krydsoverensstemmelseskrav er ikke i overensstemmelse med Kommissionens hensigt med at lette de administrative byrder for landbruget i forbindelse med sundhedstjekket.

Endelig ønsker Landbrugsraadet at understrege, at man er imod indførelse af progressiv modulering, men at man tilslutter sig princippet om øget enhedsmodulering for alle.

På møde i §2-udvalget (landbrug) den 9. juni 2008 meddelte Landbrugsraadet, at man finder, at Kommissionens samlede pakke af forslag indeholder en række relevante forslag. Landbrugsraadet udtrykte dog skuffelse over, at forenkling af krydsoverensstemmelsesreglerne i Kommissionens forslag ikke har fået en mere fremtrædende rolle. Man er også fra Landbrugsraadets side afvisende overfor Kommissionens forslag om at udvide GLM-reglerne (God Landbrugs- og Miljømæssig stand).

Landbrugsraadet fremhævede ønsket om at bevare den danske model for gennemførelse af enkeltbetalingsordningen frem til 2013, hvilket indebærer bevaring af handyrpræmien frem til 2013. Derudover fremhævede Landbrugsraadet, at man kraftigt opfordrer til, at der sættes stramme betingelser for anvendelsen af art. 69. Landbrugsraadet udtrykte ønske om fastholdelse af art. 44-ordningen. Landbrugsraadet støtter forhøjelsen af basis %-satsen for modulation, men er afvisende overfor progressiv modulation, da dette vil medføre en urimelig behandling af de berørte landmænd.

Landbrugsraadet finder, at det er forkert at afskaffe interventionsordningen på korn ud fra den betragtning, at det er vigtigt, at EU bevarer et sikkerhedsnet for kornproduktionen. Man er samtidig tilfreds med, at der fortsat er mulighed for intervention på brødhvede. Man kunne anbefale en fuldstændig afskaffelse af brak, samt en udvidelse af mælkekvoterne. For så vidt angår mælkekvoterne mener Landbrugsraadet, at Danmark skal arbejde for en 6 gange 2 % udvidelse.

Endelig fremførte Landbrugsraadet det synspunkt, at man finder Kommissionens prioritering af balancen mellem udfasning af ordningerne for protein og smør forkert. Landbrugsraadet mener – på baggrund af en markeds-mæssig vurdering - at der kan ske en relativt hurtig afvikling af ordningerne for protein, mens der må ske en langsommere udfasning af afsætningsstøtten for smør, ligesom muligheden for privat oplagring af smør skal bevares.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder, at Kommissionens samlede oplæg er et positivt skridt på vej mod en større grad af liberalisering og markedsorientering i EU's landbrugspolitik. Regeringen arbejder generelt for en øget markedsorientering og liberalisering af den fælles landbrugspolitik med henblik på en afvikling af landbrugsstøtten på længere sigt.

Den fælles landbrugspolitik bør fortsat udgøre en fælles politik for landbruget i EU, og den fælles finansiering skal fastholdes, således at renationalisering og konkurrenceforvriddning undgås. En disciplinering og reduktion af landbrugsstøtten vil lettere kunne håndteres inden for rammerne af én fælles landbrugspolitik.

Regeringen vil arbejde for, at EU påbegynder en varig reduktion af udgifterne til landbrugspolitikens søjle 1 (direkte udbetalinger og markedsordninger). De aktuelle gunstige markedsforhold bør være en anledning hertil.

Regeringen støtter, at der sker en yderligere afkobling af den direkte støtte. Regeringen ønsker, at støtten afkobles fuldt ud senest i 2013, under ens vilkår for alle. Ammekopræmien bør afkobles på tilsvarende vilkår som for de øvrige kvægpræmier. Såfremt ammekopræmien videreføres uændret, bør dette også gøres gældende for handyrpræmier.

Regeringen støtter Kommissionens forslag om øget obligatorisk modulation kombineret med en progressiv modulering af de direkte støtteudbetalinger. Regeringen vil arbejde for, at få en lavere grad af national medfinansiering af de nye modulerede midler i størrelsesordenen 25-33 pct. Regeringen støtter, at de nye modulerede midler forbliver i samme medlemsstat, som de er genereret, og at disse nye midler stilles til rådighed for medlemslandene til anvendelse i overensstemmelse med retningslinierne i landdistriktsforordningen.

Regeringen lægger vægt på, at den fælles landbrugspolitik i videst mulig omfang forbereder europæisk landbrug på de globale udfordringer, som vil følge af tiltagende øget konkurrence på verdensmarkedet samt klima-, biodiversitets- og miljøudfordringer, herunder vandforvaltning og dyrevelfærd. Ved en aftrapning af landbrugsstøtten kan regeringen støtte, at der i en overgangsperiode overføres midler fra den direkte støtte med det formål at understøtte den nødvendige omstrukturering, for at erhvervet kan tilpasse sig de globale udfordringer gennem et øget fokus på udvikling af nye produktionsmetoder, som kan konkurrere på et frit verdensmarked, samtidig med at opfylde samfundets krav til veterinære og miljømæssige standarder. Regeringen vil endvidere arbejde for, at de rette instrumenter er til rådighed for at imødegå disse udfordringer. I den sammenhæng er det bl.a. vigtigt at innovationsinstrumentet gøres bredere.

Regeringen støtter en permanent ophævelse af udtagningsforpligtelsen, idet instrumentet ikke hører hjemme i en markedsorienteret landbrugspolitik. Regeringen vil arbejde for, at miljø- og naturmæssige konsekvenser håndteres, gennem hensigtsmæssige foranstaltninger i landdistriktsprogrammet og under god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM).

Regeringen lægger vægt på, at afviklingen af eksportstøtten videreføres, og afvikles senest i 2013. Endvidere støtter regeringen, at der sker yderligere afvikling af markedsinstrumenter såsom intervention, anden prisstøtte og kvoter. Endvidere støttes bortfald af energiafgrødeordningen samt besparelserne i forbindelse hermed.

Regeringen støtter en udfasning af mælkekvoterne som resulterer i en blød landing, når kvoterne bortfalder i 2015. Regeringen vil derfor arbejde for en større kvoteudvidelse, end foreslået.

Regeringen støtter Kommissionens forslag om forenkling af krydsoverensstemmelsessystemet. Men finder, at der er behov for yderligere forenklinger af systemet, for at lette de administrative byrder for erhvervet.

Regeringen støtter, en forenkling af reglerne om enkeltbetaling, herunder en højere bagatelgrænse for støttebeløb med henblik på at undgå støtteudbetalinger, hvor de administrative omkostninger overstiger støtteudbetalingen.

Regeringen støtter, at art. 69 i forordning (EF) nr. 1782/2003 gøres mere fleksibel, således at der skabes bedre muligheder for at anvende op til 10 pct. af de direkte støtteudbetalinger til andre formål såsom forbedring af kvalitet, miljø og natur. Regeringen finder, at der er behov for yderligere fleksibilitet i forhold til anvendelsen af art. 69. Regeringen vil arbejde for, at en revideret artikel 69 ikke vil lede til genkobling af støtten. Men accepterer, at der kan være behov for visse koblede støtteforanstaltninger i sårbare regioner for at undgå evt. ulemper som følge af hhv. yderligere afkobling og mælkekvoternes bortfald. Regeringen vil arbejde for en ændring af art. 69 i forordning (EF) nr. 1782/2003, som begrænser muligheden for at anvende midlerne til markedsføring af landbrugsprodukter.

Regeringen vil arbejde for, at krisestyring og forsikring som udgangspunkt forbliver en opgave for erhvervet selv, samt at evt. nye krisestyringsinstrumenter ikke bruges til at genindføre gamle markedsinstrumenter. Regeringen finder det mere gennemskueligt og hensigtsmæssigt, at den nuværende mulighed for at iværksætte ekstraordinære markedsforanstaltninger (art. 44) opretholdes. Regeringen kan støtte Kommissionens forslag om, at kornintervention opretholdes på et minimum, og kun for brødhvede, som et reelt sikkerhedsnet. Dette ses som et bedre alternativ end en obligatorisk EU-krisestyringsordning.

Regeringen vil endvidere arbejde for, at evt. EU-finansierede krisestyringstiltag vil blive i overensstemmelse med WTO's regler for grøn boks-støtte.

Regeringen støtter, at medlemslandene får mulighed for, at justere deres støttemodel mod en mere ensartet støttesats. Endvidere støtter regeringen, at den nye medlemslandes støttemodel (SAPS) kan videreføres frem til 2013.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

I forbindelse med meddelelsen om sundhedstjekket lagde de fleste medlemslande stor vægt på, at der ikke må ske store forandringer før efter 2013, og at sundhedstjekket derfor ikke må få karakter af at være en ny reform. Et mindretal af landene fandt derimod, at sundhedstjekket skulle indeholde mest mulig reform.

En lang række medlemslande er kritiske over for, at der yderligere skæres i den direkte støtte via modulation. Landene støtter generelt, at artikel 69 (ny artikel 68) gøres mere fleksibel, og at anvendelsesområdet udvides. Mange lande har dog udtalt sig kritisk om forslaget del vedrørende 1e) gensidige fonde, og ønsker at opretholde art. 44 i den fælles markedsordning (ad hoc støtteordning ved sygdomsafledte markedsforstyrrelser). Hovedparten af landene ønsker opretholdt en form for koblet støtte, afhængig af deres egen situation. Et flertal af landene støtter ophævelsen af den obligatoriske udtagning. Medlemslandene er generelt enige i, at der skal gives mulighed for at ændre støttemodel i retning af en flat rate, men ønsker større tidsmæssig fleksibilitet. Næsten alle medlemslande er imod, at alle krav til god landbrugs- og miljømæssig stand (nyt bilag III) bliver obligatoriske.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 4. juli 2008 forud for Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2008 jf. samlenotat oversendt den 26. juni 2008. Samt den 20. juni 2008 forud for Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 23. – 24. juni 2008, jf. samlenotat oversendt den 12. juni 2008. Kommissionens meddelelse har endvidere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. marts 2008 forud for Rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17. marts 2008, jf. samlenotat af 6. marts 2008.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

2. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) Nr. 1290/2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik og forordning (EF) Nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen) med henblik på indførelse af en skolefrugtordning

KOM (2008) 442

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 31. juli 2008. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen fremsatte den 8. juli 2008 forslag om en delvist fællesskabsfinansieret skolefrugtordning, gældende i fire år fra 2009. Der eksisterer allerede skolefrugtordninger i flere medlemsstater. Initiativerne har vist en række positive effekter for både folkesundheden og erhvervet. Kommissionen ønsker derfor med sit initiativ at understøtte opbygningen af nye ordninger samt udbygge

de ordninger, der allerede eksisterer. For at opnå dette skal der øget fokus på området i hele Fællesskabet. Dette mål søges nået igennem tre typer tiltag:

1. *Udveksling af viden: Tiltag, der skal samle og videreformidle erfaringer og viden om skolefrugtordninger på tværs af landene. Disse tiltag sættes i værk og finansieres af Kommissionen.*
2. *Oplysningstiltag: Tiltag, der supplerer selve uddelingen af frugt, såsom ekskursioner, undervisningsmateriale el. reklamekampagner. Umiddelbart er disse tiltag medlemsstaternes ansvar.*
3. *Uddeling af frugt: Tiltag, der direkte understøtter indkøb og uddeling af frugt på skolerne. Tiltagene tilrettelægges og administreres af medlemsstaterne, men medfinansieres af Fællesskabet*

Ordningen skal evalueres efter 3 år.

Baggrund

Kommissionen fremsatte den 8. juli 2008 forslag til ændring af Rådets forordning (EF) Nr. 1290/2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik og Rådets forordning (EF) Nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen) med henblik på indførelse af en skolefrugtordning.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 36 og 37 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Forslaget forventes sat på dagsordenen for Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 29. – 30. september 2008 med henblik på drøftelse.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Kommissionen anerkender, at de eksisterende skolefrugtordninger i medlemslandene har en række positive effekter for såvel folkesundheden som for erhvervet. Ordningerne påvirker generelt skolebørnenes sundhed i gunstig retning og modvirker dermed den stigende fedmeepidemi. Samtidig medfører skolefrugtordningerne et øget forbrug af frugt og grønt, ligesom ordningerne bidrager til at styrke og udvikle frugt- og grøntsektoren.

Skolefrugtordninger er allerede udbredt på nationalt og regionalt plan i medlemslandene. Disse ordninger er dog ofte af begrænset omfang og kort varighed, og der er minimal erfaringsudveksling landene imellem. Kommissionen vurderer derfor, at en koordineret indsats på EU-plan kan bidrage

til oprettelse og udbygning af nationale skolefrugtordninger. Kommissionens forslag fokuserer på tre områder: Udveksling af viden, oplysningstiltag og uddeling af frugt.

Udveksling af viden

Indsatsen på dette område har til formål at samle og videreformidle erfaringer med de nationale skolefrugtordninger. Der vil blandt andet blive afholdt konferencer, udarbejdet informationsmateriale, oprettet webportal, oprettet database over eksperter og relevant litteratur, etc. Tiltagene på området iværksættes og gennemføres af Kommissionen (DG AGRI).

Oplysningstiltag

Der er tale om tiltag, som skal øge skolebørnenes viden om ernæring og sundhed - eksempelvis ved udarbejdelse af informations- og undervisningsmateriale, efteruddannelse af lærerne, ekskursioner, oplysningskampagner, m.m.. Tiltagene skal tilpasses de nationale skolesystemer og forhold, og skal derfor udvikles og administreres af medlemsstaterne.

Uddeling af frugt

Kommissionen foreslår en medfinansiering fra Fællesskabet ved uddeling af frisk og forarbejdet frugt- og grønt til skolebørn. I øvrigt kan medlemsstaterne frit bestemme, hvorledes deres respektive skolefrugtordninger skal sammensættes, herunder nationalt afsætte flere midler til ordningen. Det er en forudsætning, at de deltagende lande udarbejder en national strategi, der beskriver rammerne for uddeling af frugt samt de dermed forbundne oplysningstiltag.

Konsekvenser

Forslaget indeholder kun meget generelle retningslinjer om udformningen af de fremtidige skolefrugtordninger. Detaljer forventes først præciseret i gennemførselsforordningen, idet det formodes, at den enkelte medlemsstat får vide beføjelser i forbindelse med den praktiske gennemførelse af en skolefrugtordning.

Beskyttelsesniveau

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

Konsekvenser for EU-budgettet

Kommissionens budget-kalkulationer er baseret på, at hvert barn mellem 6 og 10 år skal have et stykke frugt à 1,5 d.kr. (0,20 €) en gang om ugen i 30 uger pr. år. Denne aldersgruppe og struktur danner udelukkende udgangspunkt for størrelsen af det støttebeløb de enkelte lande maksimalt kan få tildelt.

EU finansierer op til 50 % af udgifterne til uddeling af frugt i henhold til ovenfor nævnte beregningsmodel, dog 75 % i konvergenzoner (særlige områder). Som udgangspunkt skal medlemsstaterne finansiere det resterende beløb.

Kommissionen afsætter 678,6 mio. d.kr. (90 mio. €) til uddeling af frugt, og 8,84 mio. d.kr. (1,3 mio. €) til udveksling af viden. Danmark betaler 2 pct. af EU's udgifter, svarende til en statslig udgift ved forslaget på knap 13,5 mio. kr. (1,8 mio. €). i 2010.

Statsfinansielle konsekvenser

Ifølge forslaget kan medlemsstaterne som supplement til fællesskabsstøtten yde national støtte til uddeling af produkter og til den hermed forbundne omkostning til logistik m.m. Det er i forslaget ikke specificeret, hvad der kan falde ind under medlemsstaternes medfinansiering.

Såfremt alle 27 medlemsstater deltager, forventes Danmark at modtage 7,8 mio. dk.kr. fra EU.

Såfremt skolefrugtsordningen gennemføres i Danmark, må der således forventes en national medfinansiering på mindst 7,8 mio. dk.kr. Hertil kommer et ikke nærmere bestemt beløb til de anførte oplysningstiltag.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Et betydeligt indtag af frugt og grøntsager bidrager til at modvirke overvægt og nedsætter risikoen for hjerte-/karsygdomme, kræft og type 2 diabetes. Samtidig er det ifølge Kommissionen godtgjort, at spisevaner grundlægges i en tidlig alder, og at der er en tendens til, at socialt dårligt stillede børn og unge indtager mindre frugt og grønt end deres jævnaldrende fra mere ressourcestærke miljøer. Skolefrugtordninger formodes derfor at have en gavnlig effekt på folkesundheden og dermed udgifterne i sundhedssektoren, ligesom den bidrager til at udjævne sociale forskelle.

Udover yderligere afsætningsmuligheder på kort sigt, kan der forventes mere langsigtede konsekvenser, idet varige forbrugsmønstre grundlægges i en tidlig alder. Endelig kan en skolefrugtordning resultere i stigende efterspørgsel på nye produkter (f.eks. produkter af mindre størrelse, eller med høj sødme).

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke. Forslaget forventes behandlet i Europa-Parlamentets landbrugsudvalg den 7. oktober 2008. Europa-Parlamentet forventes at behandle forslaget på samlingen den 17.-18. november 2008.

Høring

Landbrugsraadet oplyste på møde i §2-udvalget den 10. september 2008, at Landbrugsraadet støtter forslaget om etablering af en fælles europæisk skoleordning. Dog er man bekymret for, at ordningen bliver administrativt tung.

§2-udvalget (landbrug) er blevet hørt i skriftlig høring den 24. juli 2008.

DI Fødevarer oplyser, at DI Fødevarer arbejder målrettet med at forbygge fedme problemer blandt børn og unge og tog i forbindelse med Det Fede Topmøde i 2005 initiativ til skolemadsprojektet "Food+Lab". Food+Lab er i dag et tværfagligt partnerskabs-projekt støttet under innovationsloven, som involverer alle aktører med interesse i at forbedre børns sundhed og trivsel i de danske skoler.

DI Fødevarer er på den baggrund positiv overfor oprettelsen af en delvist fællesskabsfinansieret skolefrugtordning. Alle erfaringer peger på, at skolefrugt er en effektiv måde at få børn og unge til at spise mere frugt og grønt, og EU midlerne vil betyde, at flere børn vil få glæde af ordningen. DI Fødevarer finder det ligeledes konstruktivt, at der i forslaget lægges op til videndeling på området samt generel oplysning.

Det er DI Fødevarers holdning, at der er behov for en helhedsorienteret tilgangsvinkel til børns sundhed, som integrerer mad, motion og læring, hvis vi ønsker at løse det stadigt voksende problem med overvægt og fedme blandt børn og unge.

Friluftsrådet tilkendegiver, at Friluftsrådet ser positivt på en skolefrugtordning, som rådet mener så vidt muligt bør bestå af økologisk frugt.

I det omfang, at det er muligt, bør frugten ligeledes være lokalt produceret. Det giver færre omkostninger til transport og opbevaring og er i alle henseende mest bæredygtigt. Årstiderne og klimaet kan betyde, at frugten i perioder nødvendigvis må komme fra andre egne af Europa.

Friluftsrådet hilser med stor glæde, at der til ordningen hører en oplysningsaktivitet og formidling, så børnene får en større viden om sammenhæng mellem sunde fødevarer, gode vaner og personlig sundhed. Dertil kommer ”fra jord-til bord” og ”fra have-til mave” tankegangene, som netop for den udvalgte aldersgruppe (6 til 10 år) giver megen mening.

Friluftsrådet vil gerne understøtte en skolefrugtordning gennem miljøundervisningsprogrammet Grønt Flag – Grøn Skole, som arbejder med 7 temaer (affald, vand, natur, klimaforandringer, energi, miljømærkning og økologi).

Friluftsrådet vil anbefale, at ordningen ikke kun omfatter de 6-10 årige, som alt andet lige i stort omfang får deres mad gennem forældrenes indkøb, vaner og beslutninger. Rådet ser gerne, at de unge (teenagere) også motiveres og inspireres til at få frugt dagligt. Deres fødeindtag er i langt højere grad underlagt de unges selvbestemmelse, og junkfood og usunde fødevarer er for den aldersgruppe langt lettere tilgængelige og gruppe-/adfærdsbestemt.

Skolefrugtordningen bør sikre daglig frugt til alle skolebørn.

Landbrugsraadet henviser til skrivelse af 26. juni 2008, vedrørende høring om det forventede forslag til skolefrugtordningen. Af denne skrivelse fremgår, at rådet skal bemærke, at rådet støtter alle bestræbelser på at give børn sunde kostvaner.

Kommissionens forventede initiativer ligger således i god forlængelse af de initiativer, der er lanceret på nationalt plan.

Dansk Gartneri udtaler, at organisationen bakker op om forslaget og motivationen for at indføre EU-medfinansierede skolefrugtordninger. Forslaget ligger i naturlig forlængelse af den danske skolefrugtordning, som efter Dansk Gartneris opfattelse har været en ubetinget succes.

Dansk Gartneri havde dog gerne set, at ordningen blev mere bredt dækkende (alle skolebørn og ikke kun de yngste), og at der i den nationale tilrettelæggelse af ordningen også indtænkes mulighederne for at uddele grøntsager (f.eks. skoleagurker og mindre tomater).

Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark finder, at der kan være betydelige fordele ved en skolefrugtordning på EU-niveau. Effektivt gennemførte skolefrugtordninger har positiv indvirkning på forbruget af frugt og grønt og folkesundheden. Det fremlagte forslag kan anspore til at etablere nye ordninger eller udvide ordninger, der allerede eksisterer. Endvidere kan det lette udveksling af erfaringer og ekspertise mellem landene.

Danmark arbejder for, at forslagets finansieringsmodel ændres, således at det dels bliver muligt at etablere ordninger, hvor alle børn i folkeskolen får mulighed for at få et stykke frugt og grønt hver dag hele skoleåret, og dels at der ydes tilskud pr. uddelt enhed som det kendes fra skolemælksordningen.

Danmark lægger vægt på, at erhvervs- og sundhedsaspekterne i en skolefrugtordning er nøje afstemt, idet de produkter, der uddeles via en sådan ordning, skal have en høj ernæringsmæssig værdi. Danmark vil derfor arbejde for, at der i EU skolefrugtsordningen alene ydes tilskud til frisk frugt og grønt, eller at det som minimum overlades til de nationale myndigheder at beslutte om forarbejdet frugt (herunder juice mm.) skal kunne indgå i ordningen.

I forhold til den nationale medfinansiering bør den efter dansk holdning kunne udgøres af forældrebetaling eller en anden medfinansiering (eks. fra fonde).

Fra dansk side lægges der vægt på transparens og fleksibilitet. Afrapportering og evaluering af ordningen er derfor af stor betydning, ligesom udarbejdelse af nationale strategier kan støttes. Omfanget af den nationale administration og afrapportering bør stå i et fornuftigt forhold hertil.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt at være en positiv holdning til forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Grundnotat om forslaget er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 31. juli 2008.

Det forventede forslag har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 4. juli 2008 forud for Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2008, jf. samlenotat oversendt den 26. juni 2008.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

3. Forslag til ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1290/2005 om finansieringen af den fælles landbrugspolitik og Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen), for så vidt angår fødevarerefordeling til de dårligst stillede i Fællesskabet
KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen forventes at fremsætte forslag til ændring af ordningen om fødevarerefordeling til de dårligst stillede i Fællesskabet. Medlemsstaterne kan således fremover iværksætte 3-årige programmer med henblik på fordeling blandt de dårligst stillede af fødevarer primært fra interventionslagre og alternativt ved markedsopkøb. Forslaget om intensivering af fødevarereprogrammet skal imødegå et voksende fødevarerebehov hos de socialt dårligst stillede som følge af stigende fødevarerepriser især i de nye medlemsstater samt en betydelig reduktion i interventionslagrene de senere år.

Baggrund

Kommissionen forventes at fremsætte et forslag til ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1290/2005 om finansieringen af den fælles landbrugspolitik og Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen), for så vidt angår fødevarerefordeling til de dårligst stillede i Fællesskabet.

Forslaget forventes fremsat med hjemmel i TEF artikel 37 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Forslaget forventes sat på dagsordenen for det kommende rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 29.-30. september 2008 med henblik på præsentation.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Formålet med forslaget er at ændre og udvide den eksisterende ordning med fødevarerefordeling til de dårligst stillede i Fællesskabet (fødevarereprogrammet) til permanent at omfatte markedsopkøb. Herved kan medlemsstaterne fortsat sikre forsyningen af fødevarer til socialt udsatte, såfremt der ikke findes tilstrækkelige interventionslagre. Baggrunden for forslaget skal dels ses i lyset af de stigende fødevarerepriser i EU det seneste år, dels i behovet for at finde andre kilder til fødevarereprogrammet, idet EU's interventionslagre er ved at være udtømte, samt at der i de nye medlemslande er et større behov for fødevarerehjælp.

Fødevarereprogrammet, hvis oprindelige formål var at uddele af EU's overskudsproduktion af fødevarer, har hidtil været baseret på EU's overskudslagre og alene midlertidige markedsopkøb, hvor der ikke fandtes passende interventionslagre. Kommissionen anfører, at programmet har medvirket til at stabilisere markedet samt sikre forbrugerne fødevarer til rimelige priser. En række markedsorienterede reformer af den fælles landbrugspolitik har sammen med fordelagtige producentpriser imidlertid betydet, at EU's interventionslagre er reduceret betydeligt de seneste år. Således stammer nu alene omkring 10 % af fødevarerne fra interventionslagrene, mens omkring 90 % af fødevarerne opnås gennem opkøb fra markedet i følge Kommissionen.

Kommissionen forventes på denne baggrund at foreslå en ændring af forordningen, således, at det i højere grad bliver muligt at anvende budgetmidler til direkte markedsopkøb.

Forslaget vil gøre det muligt for de enkelte medlemslande at redefinere fødevarereprogrammets fokus på en ernæringsmæssig korrekt sammensætning af fødevarerhjælpen frem for som hidtil at være baseret på interventionslagrenes produkter. Med den foreslåede ændring vil medlemsstaterne endvidere kunne sikre en bedre langtidsplanlægning af fødevarerhjælpen via en 3-årig plan for fødevarereprogrammets aktiviteter.

Medlemsstaterne skal i øvrigt basere deres støtteanmodninger på nationale fødevarereprogrammer, som gør det muligt at få en klarere og tydeligere prioritering i fødevarerhjælpen til de dårligst stillede. Nationale fødevarereprogrammer, vil desuden gå forud for de EU-medfinansierede programmer.

Forslaget introducerer national medfinansiering af fødevarereprogrammet. Gennem en ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1290/2005 om finansieringen af den fælles landbrugspolitik, indsættes der et maksimumbeløb for EU's medfinansiering, så denne maksimalt udgør 75 % af udgifterne til fødevarereprogrammet og 85 % i samhørighedslandene for perioden 2010-2012. Herefter forventes EU's medfinansiering for de efterfølgende 3-årige programmer at falde til hhv. 50 % og 75 %. Det reviderede fødevarereprogram skal træde i kraft den 1. januar 2010.

Kommissionen forventes endvidere at foreslå en strengere rapporterings- og kontrolpligt i forhold til anvendelsen af midlerne, ligesom Kommissionen forpligter sig til at fremsende en rapport om udmøntningen af ordningen til Europa-Parlamentet og Rådet i 2012.

Udtalelser

Europa-Parlamentet udtalelse foreligger endnu ikke.

Konsekvenser

Forslaget forventes kun at indeholde meget generelle retningslinjer om udformningen af de fremtidige fødevarereprogrammer.

Konsekvenser for EU-budgettet

Kommissionen forventes at finansiere mellem henholdsvis 75 % og 85 % af udgifterne til det udvidede fødevarerprogram de første tre år og derefter 50 % og 75 %. Som udgangspunkt skal medlemsstaterne finansiere det resterende beløb.

Det forventes, at det eksisterende budget til fødevarerprogrammet på ca. 307 mio. € (2,3 mia. kr.) vil blive forhøjet. Budgetændringerne vil først få virkning fra fødevarerprogrammet, der løber fra 2010-2012, og vil først blive endeligt fastlagt i forbindelse med udarbejdelsen af dette program, ligesom beregningen af de årlige udgifter for henholdsvis Kommissionen og medlemsstaterne vil blive nærmere fastlagt i gennemførelsesbestemmelserne.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget forventes at indebære, at medlemslandene skal medfinansiere tiltag inden for fødevarerprogrammet. Kun i det tilfælde at Danmark anvender fødevarerprogrammet, vil der være statsfinansielle konsekvenser forbundet med forslaget, udover udgifterne til EU's budget, jf. ovenfor.

Høring

Landbrugsrådet oplyste på møde i §2-udvalget den 10. september 2008, at Landbrugsrådet ikke kan tilslutte sig Kommissionens forslag, da fødevarerhjælp ikke er en naturlig del af landbrugspolitikken.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark arbejder aktivt for at markedsorientere og liberalisere den fælles landbrugspolitik i EU. I den forbindelse har den af Fællesskabet førte markedspolitik resulteret i, at de tidligere meget store interventionslagre er reduceret betragteligt. I lyset heraf vil fødevarerprogrammet ikke som tidligere have en markedspolitisk berettigelse i form af nedbringelse af EU's overskudslagre.

Regeringen kan ikke støtte det forventede forslag, da opkøb af fødevarer vil være en indirekte landbrugsstøtte. Udlevering af fødevarer til socialt dårligt stillede personer kan ses som en uhensigtsmæssig sammenblanding af socialpolitik og landbrugspolitik.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ikke offentlige tilkendegivelser om holdninger til forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Forslag til Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 3/2008 om oplysningskampagner og salgsfremstød for landbrugsprodukter på det indre marked og i tredjelande
KOM (2008) 431

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af Rådets forordning (EF) nr. 3/2008 om salgsfremme på det indre marked og i tredjelande. Ændringen medfører, at medlemsstaterne, såfremt der ikke er fremsat forslag fra nogen forslagsstillende organisation, har mulighed for selv at iværksætte programmer i tredjelande. Medlemsstaterne har hidtil alene haft denne mulighed på det indre marked. Medlemsstaterne får desuden mulighed for at udvide anvendelsesområdet for de tiltag, der kan indgå i tredjelandsprogrammer og vil også kunne indhente hjælp fra internationale organisationer til at gennemføre disse, især for så vidt angår programmer for salgsfremstød for olivenolie og spiseoliven. Forslaget har ingen finansielle virkninger for EU's budget.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2008) 431 af 7. juli 2008 fremsendt forslag om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 3/2008 af 17. december 2007 om oplysningskampagner og salgsfremstød for landbrugsprodukter på det indre marked og i tredjelande. Forslaget er oversendt til Rådet den 9. juli 2008.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 36 og 37 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Forslaget forventes sat på dagsordenen for det kommende Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 29.-30. september 2008 med henblik på vedtagelse.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Ved Rådets forordning (EF) nr. 3/2008 af 17. december 2007 om oplysningskampagner og salgsfremstød for landbrugsprodukter på det indre marked og i tredjelande er de tidligere forordninger (EF) nr. 2702/1999 og (EF) nr. 2826/2000 blevet sammenskrevet og samlet i én forordning. Dermed er de administrative procedurer i forbindelse med salgsfremmekampagner på det indre marked og i tredjelande blevet ensrettet og forenklet.

Ifølge art. 9 i forordning (EF) nr. 3/2008 har medlemsstaterne i dag mulighed for at udarbejde et program, såfremt der ikke er forelagt programmer fra nogen forslagsstillende organisation til gen-

nemførelse på det indre marked. Denne mulighed etableres nu også, når det drejer sig om tredjelandsprogrammer tillige kunne iværksætte tiltag vedr. bl.a. salgsfremstød for fødevarekvalitet og -sikkerhed, dyrevelfærd, mærkning og miljøhensyn samt oplysningskampagner for kvalitetsvine og for vin og spiritus med beskyttet betegnelse. Medlemsstaterne kan endvidere iværksætte oplysningskampagner for oprindelses- og beskyttede betegnelser, mærkning, grafiske symboler og økologisk produktion på såvel det indre marked som i tredjelandslande.

Endvidere vil medlemsstaterne kunne indhente hjælp fra internationale organisationer til at gennemføre programmerne, især for så vidt angår salgsfremstød for olivenolie og spiseoliven i tredjelandslande.

Konsekvenser

Forslaget har ingen finansielle virkninger for Den Europæiske Unions budget, men forslaget kan potentielt føre til en større udnyttelse af budgettet til salgsfremme.

Forslaget vil ikke få lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

Forslaget vil ikke medføre administrative lettelser for myndigheder og producenter. Forslaget vil ikke påvirke beskyttelsesniveauet.

Udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke afgivet udtalelse.

Høring

Landbrugsraadet oplyste på møde i §2-udvalget den 10. september 2008, at Landbrugsraadet støtter Kommissionens forslag idet ordningen giver mulighed for gennemførelse af fælles markedsføringsinitiativer til fordel for alle parter.

Dog er man bekymret for, at ændringen i reglerne, hvorefter medlemsstaterne kan tage initiativ til gennemførelse af programmer, kan forvride konkurrencesituationen. Landbrugsraadet ønsker derfor, at erhvervsforankrede initiativer skal have forrang frem for initiativer taget af de enkelte medlemsstater.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Forslaget udvider medlemsstaternes mulighed for at iværksætte salgsfremmeprogrammer til tredjelandsmarkeder, ligesom anvendelsesområdet for de tiltag, som medlemsstaterne kan iværksætte, udvides for disse programmer.

Regeringens generelle holdning i forhold til EU's traditionelle salgsfremmeprogrammer på det indre marked er, at man med salgsfremmeprogrammer på det indre marked ikke opnår nogen merværdi, men blot flytter markedsandele fra en sektor til en anden som f.eks. fra svinekødssektoren til oksekødssektoren eller fra rapsolie til olivenolie. Det er desuden regeringens opfattelse, at virksomhederne selv bør finansiere programmerne.

I relation til tredjelandspromotion er det regeringens generelle holdning, at dette i princippet er en støtte til afsætning af landbrugsprodukter på tredjelandsmarkeder. Selvom der ikke er tale om en egentlig prisstøtte, som ved anvendelse af eksportstøtte, kan denne støtteordning i nogen grad sammenlignes hermed. Regeringen arbejder generelt for en udfasning af alle eksportsubsidier og prisstøtteordninger, herunder støtteordninger, der kan sammenlignes hermed.

Regeringen kan derfor ikke støtte den foreslåede udvidelse i relation til tredjelandsprogrammerne.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at alle medlemslande, med undtagelse af Danmark, vil støtte forslaget således at forslaget kan vedtages med kvalificeret flertal.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

5. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) Nr. 423/2004 for så vidt angår genopretning af torskebestande og om ændring af forordning (EØF) nr. 2847/93 KOM (2008) 162

*Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. april 2008.
Ændringer er markeret i marginen.*

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag med henblik på at ændre den eksisterende genopretningsplan for torsk i Nordsøen og Skagerrak, Kattegat, den østlige del af Den Engelske Kanal, farvandene vest for Skotland og Det irske Hav. Formålet er at sikre en genopretning af torskebestandene inden for en tidshorisont på 5 – 10 år. Dette skal ske ved årlige reduktioner af fiskeridødeligheden på mellem 10 og 25 pct. afhængig af bestandens tilstand. Dette suppleres med en regulering af fiskeriindsatsen samt kontrol og inspektionsbestemmelser.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2008) 162 af 2. april 2008 fremsendt forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 423/2004 for så vidt angår genopretning af torskebestande og om ændring af forordning (EØF) nr. 2847/93. Forslaget er oversendt til Rådet den 2. april 2008.

Forslaget er fremsat i henhold til TEF artikel 37 og forordning (EF) nr. 423/2004, artikel 6, stk. 4 og kan vedtages med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Forslaget forventes sat på dagsordenen for Rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29.- 30. september 2008 med henblik på diskussion af de væsentlige elementer i forslaget, formentlig på grundlag af spørgsmål fra formandskabet.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset. Forslaget tildeler medlemslandene en større grad af frihed til at regulere fiskeriindsatsen.

Formål og indhold

På baggrund af rådgivning fra Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES) om, at de hidtidige tiltag for at nedbringe fiskeridødeligheden for torsk til et niveau, der giver mulighed for en genopbygning af torskebestandene, ikke har været tilstrækkelige, finder Kommissionen, at der er behov for at ændre den eksisterende genopretningsplan for torsk i Nordsøen, Skagerrak, Kattegat, den østlige del af Den Engelske Kanal, farvandene vest for Skotland og Det irske Hav.

Formålet med forslaget er at sikre en genopretning af torskebestandene inden for en tidshorisont på 5 til 10 år. Den hidtidige målsætning om et specifikt niveau for gydebiomassen bibeholdes, men TAC-fastsættelsen vil blive baseret på en reduktion i fiskeridødeligheden med henblik på at opnå det maksimale bæredygtige udbytte (MSY). Desuden vil torskebestanden i Det Keltiske Hav blive inkluderet i genopretningsplanen. De eksisterende minimumsmængder og målmængder i tons for bestandene (mængden af kønsmodne fisk) videreføres i forslaget.

TAC-fastsættelsen

TAC'en fastsættes i henhold til følgende regel:

- såfremt størrelsen af bestanden i det foregående år (mængden af kønsmodne fisk) er under de eksisterende minimumsmængder (B_{lim}) fastsættes TAC'en svarende til en reduktion i fiskeridødeligheden på 25 pct.
- såfremt størrelsen af bestanden i det foregående år (mængden af kønsmodne fisk) er lig med eller højere end de eksisterende minimumsmængder (B_{lim}) og under målmængden (B_{pa}) fastsættes TAC'en svarende til en reduktion i fiskeridødeligheden på 15 pct.
- såfremt størrelsen af bestanden i det foregående år (mængden af kønsmodne fisk) er lig med eller over målmængden (B_{pa}) fastsættes TAC'en svarende til en reduktion i fiskeridødeligheden på 10 pct.

Uanset ovenstående, fastsættes TAC'en således, at der ikke opnås en fiskeridødelighed under $F=0,4$. Reglen om en maksimal årlig udsvingsmargin for TAC'en på +/- 15 pct. videreføres i forslaget.

Ved fastsættelsen af TAC'en skal Rådet endvidere fratække en mængde torsk svarende til omfanget af den forventede discard beregnet på baggrund af det samlede udtag af torsk. Andre forhold,

der bidrager til torskedødeligheden, vil også medføre en reduktion i det samlede udtag af torsk ved fastsættelsen af TAC'en.

I de tilfælde, hvor Kommissionens Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri (STECF) ikke er i stand til at rådgive om en specifik TAC på grund af manglende data, skal TAC'en fastsættes efter følgende regel:

- såfremt STECF rådgiver, at fangsterne skal reduceres til nul, det lavest mulige niveau eller en lignende rådgivning skal TAC'en reduceres med 25 pct. i forhold til det foregående år
- i alle andre tilfælde skal TAC'en reduceres med 15 pct. i forhold til det foregående år

Hvert tredje år gennemfører STECF en evaluering af torskebestandenes genopretning, og såfremt STECF rådgiver, at udviklingen i bestandene ikke er tilfredsstillende, skal Rådet fastsætte en TAC på et lavere niveau, end hvad der følger af ovennævnte regler, samt en lavere fiskeriindsats.

Indsatsregulering

De fastsatte TAC'er suppleres af en regulering af fiskeriindsatsen i form af kW-dage fordelt på forskellige forvaltningsenheder i form af geografiske områder og redskabskategorier. I det første år forordningen anvendes, defineres for hver forvaltningsenhed et loft for fiskeriindsatsen baseret på gennemsnitlige indsats i årene 2005-2007. Loftet anvendes som reference for de følgende år, hvor de fiskerier, der bidrager mest til torskedødeligheden, påføres en reduktion i fiskeriindsatsen svarende til reduktionen i fiskeridødeligheden. Medlemslandene skal fastlægge metode og kriterier for fordelingen af indsatsen på fartøjer, f.eks. fiskeripraksis, der reducerer discard og påvirkningen af unge fisk, deltagelse i ordninger med henblik på at undgå unødige bifangster af torsk og miljøvenlige fiskemetoder. Efter ansøgning til Kommissionen vil der være mulighed for overførsel af indsats mellem redskabsgrupper inden for samme geografiske område. Den samlede kapacitet (BT (brutto tonnage) og kW) for hver redskabsgruppe må ikke overstige kapaciteten for de fartøjer, der i 2007 fiskede med samme redskab i det pågældende geografiske område.

Kontrol og inspektion

Medlemslandene skal definere specifikke målsætninger for inspektion, der løbende skal tilpasses, indtil en nærmere defineret inspektionsmålsætning er opfyldt. Dette indebærer bl.a. et mål svarende til, at 20 pct. af alle landinger af torsk bliver underlagt havneinspektion. Medlemslandene skal desuden definere nationale kontrolprogrammer efter nærmere retningslinier fastlagt i forordningen.

Udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke afgivet udtalelse. Udtalelsen forventes den 20. oktober 2008.

Konsekvenser

Forslaget forventes ikke at medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget vil kunne have statsfinansielle konsekvenser som følge af overgangen fra havdageordningen til kW-dage ordningen og de krævede inspektions- og kontrolprogrammer. Det nærmere omfang af eventuelle statsfinansielle konsekvenser vil i givet fald blive kortlagt/analyseret.

Danske fiskere har en betydelig del af deres indtægter fra torskefiskeriet i Nordsøen og Skagerrak/Kattegat. Eventuelle reduktioner i TAC'erne og fiskeriindsatsen kan på kort sigt have negative erhvervsøkonomiske konsekvenser. På langt sigt forventes forslaget at sikre et større udbytte i torskefiskeriet og dermed en større lønsomhed i erhvervet.

Høring

Forslaget har været drøftet på §5-udvalgets møde den 1. april 2008 samt været udsendt i skriftlig høring.

Danmarks Fiskeriforening har bl.a. bemærket, at foreningen ikke finder det acceptabelt uden videre i al fremtid at regulere fiskeriet efter torsk og relaterede arter med både kvoter og fiskeriindsats. Som minimum anbefales det, at forslaget kommer til at indeholde bestemmelser om, at indsatsreguleringen skal bortfalde/ændres, når målet er nået. Tilsvarende bør det efter foreningens opfattelse anføres i forslaget, at når målet for fiskeridødelighed nås, skal den enkelte fiskers byrder i form af kontrol m.v. reduceres.

Danmarks Fiskeriforening har endvidere understreget vigtigheden af, at der sikres en fleksibel indsatsforvaltningsmodel, hvor medlemslandene selv kan beslutte, hvilke principper der skal anvendes i forbindelse med fordeling af indsats i form af kW-dage til fartøjerne. Loftet for fiskeriindsatsen bør ifølge Danmarks Fiskeriforening baseres på årene 2004-2006. I relation til bestemmelserne om proceduren for fastsættelse af TAC'er bemærker Danmarks Fiskeriforening, at der er behov for en drøftelse af, om de fastsatte fiskeridødeligheder er realistiske/fornuftige. Bestemmelsen om, at TAC skal reduceres med 25 % i tilfælde, hvor STECF på grund af utilstrækkeligt nøjagtige og repræsentative data ikke kan yde en rådgivning, der gør det muligt for Rådet at fastsætte TAC i overensstemmelse med de foreslåede generelle principper, og hvor STECF anbefaler, at torskefangsterne reduceres mest muligt, anses af foreningen for uholdbar - opfattelsen er, at den maksimale udsvingsgrænse i TAC'en fortsat bør være 15 %.

Greenpeace fandt det afgørende, at genopretningsplanen kan godkendes af Det Internationale Havundersøgelseråd (ICES) som værende i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet. For at planen kan have den ønskede effekt, er det endvidere vigtigt med en tilstrækkelig effektiv kontrol og håndhævelse.

Dansk Fisk har bemærket, at genopretningsplanen maksimalt bør strække sig over 5 år. Endvidere bør planen indeholde mere konkrete mål for nedbringelsen af discard (udsmid), samt mulighed for at belønne lande, der kan dokumentere, at de kan drive fiskeri uden discard.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra regeringens side støtter man bestræbelserne på at sikre en tilfredsstillende genopbygning af torskebestandene. Med forslaget fastsættes rammerne for forvaltningen af økonomisk vigtige bestande, hvilket på sigt kan give forbedrede fiskerimuligheder. Man lægger ligeledes vægt på, at der sikres proportionalitet mellem kontrol- og inspektionsforpligtelserne og formålet med genopretningsplanen.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Hovedparten af medlemslandene har foreløbigt stillet sig positive over for en mere fleksibel model for forvaltning af fiskeriindsatsen. Visse lande er desuden skeptiske over for at inkludere torsk i Det Keltiske hav i genopretningsplanen. Nogle medlemslande har udtrykt deres bekymringer om inddragelsen af nye redskabskategorier, der ikke har effekt på fiskeridødeligheden for torsk.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. april 2008 forud for Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 14. april 2008, jf. samlenotat af 3. april 2008.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 30. april 2008.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

6. Fiskeriprotokollen mellem De Europæiske Fællesskaber og Den Islamiske Republik Mauretanien

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

Resumé

EU og Mauretanien har genforhandlet den eksisterende protokol, som er tilknyttet EU's fiskeri-partnerskabsaftale med Mauretanien. Den nye protokol reviderer EU's fiskerimuligheder i mauretanske fiskerizoner. Protokollen trådte i kraft den 1. august 2008 og løber indtil den 31. juli 2012. Den samlede finansielle modydelse i protokollen er fastsat til 86 mio. EUR (ca. 654 mio. DKK.) for 2008, og i henhold til protokollen skal den finansielle modydelse indbetales til Mauretanien senest den 31. august 2008. Efter et militærkup i Mauretanien den 6. august 2008 ønsker Kommissionen at undersøge, hvorvidt det nye styre i Mauretanien er i stand til at opretholde de budgetmæssige forpligtigelser, som indgår i aftalen. Endvidere vil der blive iværksat en konsultation mellem EU og Mauretanien i henhold til artikel 96 under Cotonou-aftalen².

² Partnerskabsaftale mellem på den ene side medlemmerne af gruppen af stater i Afrika, Vestindien og Stillehavet og på den anden side Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater.

Baggrund

Sagen forventes sat på dagsordenen for Rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29.-30. september 2008 med henblik på en politisk drøftelse af fiskeriaftalen med Mauretanien efter militærkuppet den 6. august 2008 og Kommissionens beslutning om at udskyde betalingen af den finansielle modydelse i 30 arbejdsdage.

Nærhedsprincippet

Beslutningen fra Kommissionen er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Efter et militærkup i Mauretanien den 6. august 2008 har FN, Den Afrikanske Union og EU i erklæringer truet med at stoppe samhandelen med Mauretanien, og EU har som følge af militærkuppet i Mauretanien besluttet at åbne konsultation med Mauretanien i henhold til artikel 96 under Cotonou-aftalen, jf KOM (2008) 537 af 2. september 2008 – meddelelse om åbning af konsultationer med Mauretanien under artikel 96 under Cotonou-aftalen. Rådet kan efter konsultation med Mauretanien - i henhold til Cotonou-aftalen suspendere udviklingsstøtte til Mauretanien. I henhold til Cotonou- proceduren er Kommissionen ved at undersøge, hvorvidt forpligtigelserne under fiskeriaftalen mellem EU og Mauretanien forventes at blive mødt. I henhold til denne verifikationsproces vil Kommissionen kunne iværksætte tiltag, som omfatter den eksisterende fiskeripartnerskabsaftale.

For at imødekomme ovenstående og for at undersøge, hvorvidt Mauretanien er i stand til at overholde forpligtigelserne i den vedtagne protokol, har Kommissionen udskudt betalingen til Mauretanien med 30 arbejdsdage indtil den 15. oktober 2008, jf. artikel 10 i fiskeripartnerskabsaftalen³. I de 30 arbejdsdage kan Mauretanien ikke suspendere aftalen med EU. Kommissionen har været i korrespondance med det nye styre, idet der fra Kommissionens side er blevet sendt et brev af 29. august 2008 til Mauretaniens nye styre om den politiske situation og Mauretaniens muligheder for at overholde betingelserne i den underskrevet protokol. Det nye styre i Mauretanien har ved brev af 3. september 2008 til Kommissionen bekræftet, at Mauretanien er orienteret om udsættelsen af udbetalingen af den finansielle modydelse i henhold til artikel 10. Styret har endvidere indvilliget i at besvare supplerende spørgsmål fra Kommissionen.

Det anføres i beslutningen fra Kommission, at det er vigtigt, at den finansielle ydelse i henhold til aftalen anvendes som foreskrevet i den vedtagne protokol. Den samlede finansielle modydelse i den vedtagne protokol er fastsat til 86 mio. EUR (ca. 654 mio. DKK.) for det første år, 76 mio. EUR (ca. 570 mio. DKK.) for det andet år, 73 mio. EUR (ca. 547,5 mio. DKK.) for det tredje år og 70 mio. EUR (ca. 525 mio. DKK.) for det fjerde år. En del af denne finansielle modydelse vil blive anvendt til finansiel støtte til gennemførelse af den nationale mauretanske fiskeripolitik, nemlig 11 mio. EUR (ca. 82,5 mio. DKK.) det første år, 16 mio. EUR (ca. 120 mio. DKK.) det andet år, 18 mio. EUR (ca. 135 mio. DKK.) det tredje år og 20 mio. EUR (ca. 150 mio. DKK.) det fjerde år.

³ Jf. Rådets forordning (EF) nr. 1801/2006 af 30. november 2006 om indgåelse af en fiskeripartnerskabsaftale mellem Det Europæiske Fællesskab og Den Islamiske Republik Mauretanien og EUT 2006 L343/4 – teksten til fiskeripartnerskabsaftalen.

Det er hensigten, at den omtalte finansielle støtte til gennemførelse af den nationale mauretanske fiskeripolitik skal bidrage til at udvikle og gennemføre den nationale strategi for bæredygtig udvikling af fiskerierhvervet i Mauretania med henblik på at skabe et bæredygtigt og ansvarligt fiskeri i Mauretaniens farvande i harmoni med de strategiske mål, der går ud på at bevare fiskeressourcerne og få fiskeriet bedre integreret i den nationale økonomi.

Aftalen er af væsentlig betydning for visse EU-landes fiskere. Det forlyder, at EU-fartøjer på nuværende tidspunkt fisker i den mauretanske fiskerizone. Protokollen har hidtil ikke været udnyttet af danske fiskere.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive en udtalelse.

Konsekvenser

En udskydelse af den finansielle modydelse til Mauretania vil ikke have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser udover indvirkningen på EU-budgettet.

Aftalen forventes at medføre en udgift på EU's budget på 86 mio. EUR for det første år, 76 mio. EUR for det andet år, 73 mio. EUR for det tredje år og 70 mio. EUR for det fjerde år for perioden 1. august 2008 til den 31. juli 2012, hvis udbetalingen af den finansielle modydelse betales som oprindeligt planlagt.

Høring

§5-udvalget (fiskeri) er blevet hørt og har ikke haft bemærkninger.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side er man enige i Kommissionens beslutning om at udsætte betalingen til Mauretania i 30 arbejdsdage for at afvente en fælles EU-holdning samt yderligere konsultationer med Mauretania.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Flere medlemslande har udtrykt støtte til Kommissionens beslutning om udsættelse af betalingen til Mauretania i 30 dage. I relation til det videre samarbejde med Mauretania forventes flere medlemslande at være af den opfattelse, at man bør betragte udviklingsbistand og fiskeripartnerskabsaftaler som to adskilte områder. Disse lande forventes at anse det for at være af afgørende betydning, at man ikke mister fiskerimulighederne for EU's fiskefartøjer til andre lande, og en løsning på problemet anses for at være presserende.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Forslaget om tilpasning af fiskeriprotokollen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 4. juli 2008 forud for Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2008 jf. samlenotat oversendt den 26. juni 2008.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.